

Ivan Langerholz:

Naši izleti.

V. Skozi Vintgar na Bled.

Ga naš izlet je bil pa posebno lep. Imeli smo vso pot prekrasno vreme. Pa to še ni bilo vse.

Lep je bil naš izlet tudi zato, ker smo se tako dolgo vozili po železnici. Saj smo prevozili skoro vso Gorenjsko. Prevozili — ne prehodili! In to je bila za nas tudi lepota. Z nami se je pa v istem vlaku vozilo tudi nekaj ljubljanskih učencev. Pa so se veliko manj vozili. Kako to?

»Naši se morajo nahoditi in naskakati,« so dejali ljubljanski gosposdije. »Doma se ne smejo in ne morejo gibati kakor bi se radi.«

Prav! Ljubljančani, le hodite, le skakajte, kolikor se vam poljubi! Železnico itak vsak dan lahko vidite in se vsak teden lahko z njo kam potegnute. Mi se pa doma dovolj premajemo in nahodimo in naskačemo za ovcami in kozami, pa še za kravami. Ej, pa še koliko drugih potov naredimo peš! Zato smo hoteli izrabiti ta dan vso potrpežljivost železnega konja. Samo tam smo peš hodili, kjer smo morali.

Lep je bil pa naš izlet tudi zato, ker smo toliko lepega videli.

Preveč bi bilo, če bi začeli opisovati že lepoto ravnega Sorškega polja. Ali če bi omenjali prekrasno lego starodavnega Kranja, ki ima svoj sivi sedež na trdnem skalovju, visoko nad Savo in Kokro. Ali pa divno Radovljico, ki se tudi po pravici ponaša s svojo lepo lego.

Tebe smo gledali skoro celo pot, ti mati naših vodá, bistra Sava! Kako si bila lepa! Tvoji svetlozeleni valovi so nam tako prijazno migljali, kakor 'da nam hočejo praviti čudesa o lepoti naše slovenske zemlje. In vedno manjša si bila, ti ljuba Sava, čimbolj smo se vozili ob tebi navzgor. Mi vemo: vozili smo proti tvojemu izviru.

In ko smo zavozili pri Lescah iz savske doline na plano, jej, spet nova lepota! Kakor mogočen venec so nas obdale dolge vrste naših orjaških gora! Kako je mogočno na nas gledal očak Triglav! Silni Stol se je pa čudil, ko nas je zagledal ob svojem vznožju, in naša očesa so občudovala dolgo vrsto karavanških vrhov, pozdravljala v daljavi kamniške planine in v bližini črno, z gostim smrečjem in z zelenim bukovjem pokrito Jelovico. Sredi tega gorskega venca pa se je dvigalo strmo skalovje blejskega gradu, in v njegovem podnožju je tisto jezero, ki je najlepši dragulj v naravni zakladnici našega svetá.

Ali naj vam zdaj opišem našo prvo vožnjo skozi predor?

Na Otočah smo oddali iz vlaka nekaj romarjev. Hiteli so na Brezje, k Mariji Pomağaj. Mi smo se pa peljali naprej.

Kar je pričel ukaz: »Otroci, okna zaprite!«

In zaprli smo jih. Vedeli smo že, kaj pride. Zaprli smo jih in čakali. In kar naenkrat: »Iiii! — Oooo! — U-u-u! Kako je temno! — Ojej! —

Kar nič se ne vidi! — Oooo! — Iiii! — No!« To so bili glasovi! Ljudi pa nikjer. Vozili smo se pod zemljo skozi predor. In komaj smo se dosti dobro nakričali — na! — pa smo bili spet na ljubi svetlobi. Ali veste, da bi bili še radi en čas v temi?

Samo oddaleč smo si potem ogledali na Javorniku, na Jesenicah in na Dobravi črne tovarniške dimnike. To so tovarne, kjer izdelujejo raznovrstne izdelke iz železa.¹

Na Jesenicah pa vsak vlak malo počije. Saj je naš res prevozil že dolgo pot. Privoščimo mu par minut počitka, čeprav bi bili že radi na Dobravi.

No, kdor rad čaka, tudi dočaka. Vlak že gre! A kam?

»Nazaj se peljemo!« je opomnil z vso resnobo Mohoričev Lojzek. Nazaj? Ta bi bila lepa! Pa se je Lojzek zmotil. Vlak je res zapeljal nazaj po jeseniškem kolodvoru, pa je bil toliko pameten, da je brž ubral pravo pot proti Dobravi.

Dobrava! Tu je za enkrat konec vožnje! Izstopimo.

Ali zdaj se je pričela prava lepota! Napotimo se proti Vintgarju. Vintgar hodijo gledat in občudovat tujci iz daljnih krajev in deželâ vse Evrope, da, celo iz Amerike. Pa bi si ga mi ne ogledali?

Vintgar je mogočno delo silne roke Stvarnikove. Samo malo je v njem človeškega dela, a tudi to je vredno občudovanja. Velikanski obok železniškega mostu v silni višavi nad našimi glavami je potegnil nase vso našo pozornost. Tudi pot skozi Vintgar, deloma vsekana v skalo, deloma kar pripeta na skalo z močnim železjem, je nekaj izrednega.

Skozi Vintgar teče bistra Radovina. Zdaj je mirna in tiha, zdaj bobni in šumi po skalovju, zdaj skače in se prekucuje po skalah v globino. Pri izhodu iz Vintgarja ji pa zmanjka tal. S silnim šumom in hrumom pada v globino. Obenem se razprši v tisoče in tisoče kapljic, ki uprizarjajo ob jasnih dnevih prekrasno mavrico.

Vintgar je nekaj divnega in divjega. Mati narava ti kaže v njem neizmerno bogastvo svoje lepote in mogočnosti. Divje bobnenje in šumenje peneče Radovine te pa skoraj navdaja z mislijo: »Ali se hoče res svet krog mene podreti?« Pred leti je neka ameriška Slovenka silno hitela skozi Vintgar, ker se je bala, da bi se skale nad njo ne strnile in pokopale s svojo težo njeno radovednost. In vendar se Vintgar ne bo podrl! Trdno stoji in bo še stal, dokler bo hotel On, ki ga je postavil.

Prvo postajo našega pešpotovanja smo napravili šele na koncu Vintgarja. Ni bilo drugače. Trudni smo bili in lačni tudi. Oko je sicer veliko dobilo, želodec pa malo, a je tudi zahteval, kar mu gre. In mi smo radi postregli sebi in njemu.

Popoldne smo odrinili na Bled. Oči in srca in duše: Vse je hrepenelo, da vidi jezero in otok s cerkvijo Matere božje. Pa smo šli in spotoma ugibali, kako bo? Marsikomu je bilo tesno pri srcu, če se je spomnil

¹ Več o njih glej »Vrtec« 1921 str. 16 in sled.

na to, kako so mu doma naĝajali: »V jezero boš padel, pa boš utonil, in zvečer te bodo že ribe povečerjale.« Kaj, ko bi bila iz šale resnica?

Pri nekem železniškem mostu, koder pelje cesta na Bled, smo mimo grede pogledali, kako nastajajo kapniki. A tudi ta nauk ni mogel pregnati naših skrbi.

Oj, te skrbi so se pa še povečale, ko se je jelo pred našimi očmi razprostirati jezero. Ali mar ni res? Kar povej, ti Kamnarjeva Micika, ali pa ti, Debeljačkova Milka, kako tesno vam je bilo tedaj pri srcu! Mnogo jih je začelo kar obujati kesanje, ne nad svojimi grehi, pač pa radi svoje lahkomiselnosti, da so se dali pregovoriti za to pot na Bled.

Ali jezero je tako lepo in cerkev na otoku se nam smehlja tako prijazno! In ladja je že pripravljena, da nas sprejme in popelje . . . Ali bi ne?

Pogled z nove železnice na Bled.

Poglejte! Stepucov je že notri, Miklovščev tudi, še več jih je . . . In ladja se ne potopi! Le naprej! Le na ladjo! In šli smo. Vsi, prav vsi smo šli!

Ladja odrine. Kaj bo pa zdaj? Nič! Tako mirno in prijetno plava po jezerski gladini, da je veselje. Niti na misel nam več ne pride, da bi se potopili. Vedno bolj se bližamo otoku. Prekmalu bo konec tako prijetne vožnje!

Na otoku smo se malo pomudili pri jezerski Materi božji, občudovali s prelepimi vilami posejani Bled — tudi kraljeve vile nismo pozabili, poslali smo ji gorak pozdrav — gledali smo strmino Babjega zobu, in hitro je minul čas, ko smo morali spet na ladjo. Zdaj ne več s strahom, ampak z velikim veseljem . . .

Peljali smo se proti župni cerkvi. Precej dolga je ta pot, a za nas mnogo prekratka... Tisti hip smo si zaželeli, da bi se blejsko jezero raztezalo dol do naših domov. To bi bila vožnja! Kar s težkim srcem smo nazadnje zapuščali tisto ladjo, kateri smo izpočetka trepetajoč zaupali svoje mlado življenje.

Ogledali smo si prelepo župno cerkev, stopili tudi na strmi grad, kjer smo imeli tik pod seboj jezero in odkoder je prelep razgled po prostrani Gorenjski.

Lep je Bled! Kdo naj ga opisuje? Škoda besedi! Pridite in pogledjte ga, pa boste videli, da je njegova lepota brez primere.

S težkim srcem smo se mi ločili od njega, ko smo se pripravljali na odhod. Oko je iskalo ladje, srce je hrepenelo po otoku, duša je blagrovala tiste, ki lahko leto in dan prebivajo na tem rajskem prostoru. Počasi smo potrti korakali proti kolodvoru, a morali smo. Doma nas čakajo. In v skrbeh so...

Šli smo s polno dušo prelepih slik, prekrasnih spominov. In da bi ti spomini ne obledeli in da bi slike ne potemnele, smo si spotoma nakupili še nekaj razglednic, da smo jih nesli s seboj za spomin. Najbolje jo je zadela Potočnikova Franca. In za njo še nekaj drugih. Kupili so si dr. Kimovčevo knjižico »Bled nekdanj in sedaj.«

Pozno v noč smo prišli domov. Naše oči so bile zelo trudne. Ali naj zdaj domačim še pripovedujemo in opisujemo vso dolgo pot od doma do Bleda in spet od Bleda do doma? Čemu? Tu imate knjižico, pa pogledjte, kje smo hodili in kaj smo videli. Mi pa nocoj hitro spat! Jutri bomo pa kaj povedali in potem bomo pripovedovali štirinajst dni skupaj, če boste radi poslušali. Tako smo dejali!

Jej, prihodnji dan! Ali so lazili krog nas tisti bojazljivci, ki so nam prerokovali smrt na Blejskem jezeru! Hodili so krog nas, preštevali so nas, in ko so videli, da smo se vsi v redu vrnili, jim je bilo žal, zakaj niso šli z nami. Prepozno kesanje!

In če bi nam bilo drugi dan spet treba iti nazaj na Bled? Tako j bi bili šli! Lep je Bled na sliki, še lepši pa v resnici.

Sedemkrat ga vidiš, sedemdesetkrat ga poželiš.

